

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра кримінального права та кримінально-правових дисциплін

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«КРИМІНОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – вибіркова
Рік набору – 2019, 2020

Викладачі:

Бражник Андрій Анатолійович, кандидат юридичних наук, кафедри
кримінального права та кримінально-правових дисциплін;
Полтава Катерина Олександрівна,
асистент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін,
кандидат юридичних наук, асистент

30 серпня 2019 р.

Полтава – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Кримінологія» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 9 с.

Розробники

Бражник Андрій Анатолійович, – кандидат юридичних наук, доцент
Полтава Катерина Олександрівна – кандидат юридичних наук, асистент

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 28 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін від 28 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І.А. Тітко

Дані про викладачів

Назва навчальної дисципліни	Кримінологія
Вид навчальної дисципліни	Вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін спеціальної фахової підготовки.
Викладач	Бразник Андрій Анатолійович, к.ю.н., доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	brazhnik.andrey@gmail.com
Консультації	Середа, 13-00 – 14-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 404-В.
Онлайн консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/profile.php?id=100000873515580
Викладач	Полтава Катерина Олександрівна, к.ю.н., асистент, асистент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	Poltava.kateryna@gmail.com
Консультації	Вівторок 13-00 – 15-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 404-в.
Онлайн консультації у Instagram:	https://www.instagram.com/katrin_poltava

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій кримінології. Вивчається порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань. Розглядаються основи кримінологічної науки: предмет, методологію і методики; історія розвитку кримінологічних ідей; поняття та виміри злочинності, її детермінація; особистості злочинців і потерпілих від злочинів; кримінологічна політика в Україні; запобігання злочинності; кримінологічне прогнозування і планування; світовий досвід боротьби зі злочинністю. Студенти знайомляться із сучасними уявленнями про кримінологічні характеристики, методи і технології запобігання й протидії окремим видам і частинам злочинності, а також знайомляться із практикою їх реалізації.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Кримінологія» – набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у цій соціально-правовій науці, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

- формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у кримінологічній науці, що включають сучасні наукові здобутки у цій сфері, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;
- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають із визначенням соціальної сутності і детермінації злочинності та її окремих злочинних проявів, а також формуванням основних напрямів запобіжної діяльності державних органів, установ і громадських організацій, системи заходів, які ними розробляються і реалізуються, спрямованих на недопущення вчинення злочинів, захисту прав та законних інтересів громадян, зниження «страху населення» перед злочинністю;
- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Юридична психологія», «Криміналістика» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;
- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо збору, аналізу та узагальнення кримінологічної інформації; визначення встановлення причин та умов, що сприяють злочину та розуміння механізму злочинної поведінки особистості; прогнозування та планування у сфері запобігання і профілактики злочинності; встановлення кримінологічних характеристик окремих видів злочинів;
- формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері кримінології.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.**Міждисциплінарні зв'язки**

Пререквізити: «Кримінальне право»; «Кримінальний процес»; «Основи кримінально-правової кваліфікації»; «Криміналістика»; «Кримінальна відповідальність за господарські злочини»; «Правове забезпечення запобігання корупції»; «Кримінально-виконавче право».

Кореквізити: «Реалізація кримінальної відповідальності».

Постреквізити: «Криміналістичні експертизи», «Міжнародне право та національні правові системи».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформулювати поняття та зміст основних категорій кримінології;
- проаналізувати періодизацію історії кримінології та її основних напрямів;
- інтерпретувати явище злочинності та основні наукові підходи щодо її розуміння і визначення;
- застосовувати різні форми кількісно-якісного вимірювання злочинності;
- пояснити причини та умови, що сприяють вчиненню злочину;
- визначити структуру особистості злочинця та класифікацію жертв злочинів;
- систематизувати завдання і етапи кримінологічного планування та прогнозування;
- запропонувати загальносоціальні та спеціально-кримінологічні заходи запобігання окремим видам злочинів;
- прогнозувати результат організації і управління процесом запобігання злочинності.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
01.02.21 – 05.02.21	1. «Поняття, предмет і система кримінології.»	1. «Поняття, предмет і система кримінології» <i>Основна література:</i> 7; 8; 11; 12.	Основні наукові підходи до розуміння природи кримінології; основні завдання кримінології та їх загальна характеристика; загальна характеристика конкретно-соціологічних методів кримінології
08.02.21 – 12.02.21	2. «Теорія злочинності»	2. «Теорія злочинності» <i>Основна література:</i> 7; 8; 11; 12; 14.	Особливості кримінологічної детермінації; загальна характеристика причинних зв'язків, що використовуються у кримінології; особливості різних показників злочинності; загальна характеристика латентної злочинності та прийомів її виявлення
15.02.21 – 19.02.21	3. «Особистість злочинця. Кримінологічна віктимологія»	3. «Особистість злочинця. Кримінологічна віктимологія» <i>Основна література:</i> 4; 7; 8; 9; 11; 12; 15.	Особливості соціального і біологічного у особистості злочинця; характеристика психічних аномалій у дозлочинній і злочинній поведінці особи; класифікація жертв злочинів; характеристика віктимологічного запобігання як одного з напрямів попередження злочинності
22.02.21 – 26.02.21	4. «Запобігання злочинності»	4. «Запобігання злочинності» <i>Основна література:</i> 2; 3; 7; 8; 11; 12.	Характеристика структури загальносоціального та спеціально-кримінологічного запобігання злочинності; особливості об'єкту запобіжного впливу; характеристика видів кримінологічних прогнозів
01.03.21 – 05.03.21	5. «Насильницька злочинність проти життя і здоров'я особи та її запобігання»	5. «Насильницька злочинність проти життя і здоров'я особи та її запобігання» <i>Основна література:</i> 5; 7; 8; 11; 12.	Особливості кількісно-якісних показників насильницької злочинності в Україні; характеристика структурних рис насильницького злочинця; характеристика результативних заходів запобігання насильницьким злочинам проти життя і здоров'я особи

08.03.21 – 12.03.21	6. «Рецидивна злочинність та її запобігання»	6. «Рецидивна злочинність та її запобігання» <i>Основна література:</i> 1; 7; 8; 11; 12.	Основні кількісно-якісні показники рецидивної злочинності; особливості відмежування рецидивної злочинності від професійної; характеристика типології злочинців-рецидивістів
15.03.21 – 19.03.21	7. «Злочинність неповнолітніх та її запобігання»	7. «Злочинність неповнолітніх та її запобігання» <i>Основна література:</i> 7; 8; 10; 11; 12; 17.	Основні психологічні риси неповнолітніх злочинців; характеристика причин та умов, що впливають на злочинність неповнолітніх; загальна характеристика державних програм запобігання злочинності неповнолітніх
22.03.21 – 26.03.21	8. «Організована злочинність та її запобігання»	8. «Організована злочинність та її запобігання» <i>Основна література:</i> 7; 8; 11; 12; 16.	Особливості основних кримінологічних показників організованої злочинності в Україні; характеристика чинників, що впливають на високу латентність організованої злочинності; характеристика запобіжних впливів на організовану злочинність
29.03.21 – 02.04.21	9. «Злочини проти власності та їх запобігання»	9. «Злочини проти власності та їх запобігання» <i>Основна література:</i> 6; 7; 8; 11; 12.	Характеристика питомої ваги злочинів проти власності у структурі всієї злочинності; особливості структури зареєстрованих злочинів проти власності; особливості соціально-демографічної характеристики злочинців, що вчиняють злочини проти власності
05.04.21 – 09.04.21		10. «Злочинність у місцях позбавлення волі та її запобігання» <i>Основна література:</i> 7; 8; 11; 12; 13.	Особливості, характерні для особи злочинця, що вчинив злочин у місцях позбавлення волі; характеристика криміногенних явищ, які детермінують злочинність у місцях позбавлення волі; особливості кримінальної субкультури як фактору, що впливає на криміногенну ситуацію у місцях позбавлення волі
12.04.21 – 16.04.21		11. «Кіберзлочинність та її запобігання» <i>Основна література:</i> 7; 8; 11; 12.	Кримінологічна характеристика та структура кіберзлочинності в Україні; характеристика причин та умов, що сприяють вчиненню кіберзлочинів; особливості

			запобіжних заходів кіберзлочинності у світі
--	--	--	--

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів передбачає позааудиторне вивчення окремих тем або поглиблене вивчення окремих питань, які охоплюються програмою курсу, але не розглядаються під час лекцій та практичних занять. Результати самостійної роботи можуть бути представлені студентом у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляду судової практики;
5. реферату за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу та додаткових джерел.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Кримінологія» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. К.О. Полтава. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 6 с.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України. 2001. №25-26. Ст. 131. Дата оновлення: 13.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993. № 3341-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 358. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Х. : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
2. Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання : монографія. Х.: Право, 2011. 432 с.
3. Кримінологія : підручник / А. М. Бабенко, О. Ю. Бусол, О. М. Костенко та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Нікітіна, С. Ф. Денисова, Є. Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.
4. Кримінологія : підручник / В. В. Голіна, Б. М. Головкін, М. Ю. Валуйська та ін. ; за ред. В. В. Голіни, Б.М. Головкіна. Х. : Право, 2014. 440 с.
5. Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів; за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. 538 с.

6. Кримінологія. навчально-методичний посібник / В.М. Дрьомін, Ж.В. Мандриченко, Т.В. Мельничук, Ю.О. Стрелковська, А.І. Марчук, А.М. Ізовіта, С.А. Ілько, Н.О. Федчун, В.Я. Цитряк. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2015. 144 с.
7. Кримінологія: підручник / заг. ред. І.Г. Богатирьова, В.В. Топчія. Київ: ВД Дакор, 2018. 352 с.
8. Кримінологія: підручник : практикум / [кол. авт.: Ю. В. Александров та ін.]; НАН України, Київ. ун-т права. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 341 с.
9. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в Європейських країнах: монографія. Х. : Право, 2009. 400 с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення бізнес-процесів. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks akademichnoyi etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Кримінологія» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

- протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої

студент допускається до іспиту, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Іспит (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34